

Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру, резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану қағидаларын, резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 7 қазандағы № 166 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 11 қазанда № 19470 болып тіркелді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы № 52 қаулысымен.

Ескерту. Күші жойылды – ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 07.06.2023 № 52 (01.07.2023 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы қаулы 01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі

"Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" 2013 жылғы 21 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру, резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану қағидалары, резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымы бекітілсін.

2. Банктік емес ұйымдарды дамыту департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

3) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2) тармақшасында және 3-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Сыртқы коммуникациялар департаменті – Ұлттық Банктің баспасөз қызметі осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Е.А. Біртановқа жүктелсін.

5. Осы қаулы 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

Ұлттық Банк Төрағасы

Е. Досаев

Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2019 жылғы 7 қазандағы
№ 166 қаулысымен
бекітілді

Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру, резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану қағидалары, резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымы

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру, резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану қағидалары, резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымы (бұдан әрі – Қағидалар) "Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы" 2013 жылғы 21 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленді және шартты зейнетақы міндеттемелерін жеке тұлғалардың бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорындағы (бұдан әрі – БЖЗҚ) шартты зейнетақы шоттарында есепке алуды жүргізу және қалыптастыру, резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану тәртібін, сондай-ақ резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымын айқындайды.

2. Осы Қағидалардың мақсаты үшін мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады :

1) есептеу күні – шартты зейнетақы міндеттемелерін қалыптастыру жүргізілетін күн;

2) жас когортасы – бір күнтізбелік туған жылымен біріктірілген адамдар тобы ;

3) келтірілген күтілетін құны – пайыздық мөлшерлемесі және өлім ықтималдығы қамтылатын кестелер пайдаланыла отырып, есептеу күні мен зейнетақы төлемдерін алушыға зейнетақы төлемін жүзеге асыру күні арасындағы уақыт кезеңі ескеріле отырып есептелген (дисконтталған) зейнетақы төлемдерінің күтілетін (ықтимал) құны;

4) резервтік базис – тиімді жылдық пайыздық мөлшерлемеден, өлім-жітім кестесі мен зейнетақы төлемдерін индекстеу мөлшерлемесінен тұратын және шартты зейнетақы міндеттемелерінің шамасына әсер ететін өлшемдер мандерінің жиынтығы;

5) тарифтік базис – тиімді жылдық пайыздық мөлшерлемеден, өлім-жітім кестесі мен зейнетақы төлемдерін индекстеу мөлшерлемесінен тұратын және зейнетақы төлемінің шамасына әсер ететін өлшемдер мәндерінің жиынтығы.

2-тарау. Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру

3. Шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру жеке тұлғаға шартты зейнетақы шотын ашуды, Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес келіп түскен жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары және өзге де түсімдер туралы мәліметтерді есепке алуды, шартты зейнетақы міндеттемелерін қалыптастыруды, сондай-ақ шартты зейнетақы міндеттемелерін және тиісті қаржы жылына жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдерінің мөлшері туралы мәліметтерді есепке алуды, сондай-ақ жеке тұлғаның шартты зейнетақы шотын жабуды қамтиды.

4. Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын есепке алу үшін БЖЗҚ-та шартты зейнетақы шоттарын ашу БЖЗҚ ішкі құжатында белгіленген тәртіппен жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын аудару кезінде БЖЗҚ-қа жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын төлеу агенті ұсынатын жеке тұлғалардың тізімі (бұдан әрі – жеке тұлғалардың тізімі) негізінде жүзеге асырылады.

БЖЗҚ-та жеке тұлғаның атына ашылған шартты зейнетақы шоты болған жағдайда жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары бұрын ашылған шартты зейнетақы шотына аударылады.

5. БЖЗҚ жеке тұлғалардың тізімі негізінде жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарын электрондық нысанда тіркейді.

6. Шартты зейнетақы міндеттемелерін қалыптастыру Заңның 31-1-бабының 1-тармағында көзделген жағдайлар басталған кезде резервтік базис негізінде әрбір зейнетақы төлемдерін алушы бойынша жеке-жеке жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен жүзеге асырылады.

7. Зейнетақы төлемдерін индекстеу мөлшерлемесін қоспағанда, резервтік базис өлшемдерінің мәндері резервтік базис тарифтік базиске қарағанда консервативті болатын жағдайда қоспағанда, тарифтік базис өлшемдерінің мәндеріне ұқсайды.

Резервтік базис тарифтік базиске қарағанда консервативті болған жағдайда:

1) резервтік базистің тиімді жылдық пайыздық мөлшерлемесі тарифтік базистің тиімді жылдық пайыздық мөлшерлемесіне қарағанда аз;

2) резервтік базистің, өлім-жітім кестесінің коэффициенттері барлық жас бойынша тарифтік базистің тиісті кестелерінің коэффициенттерінен аз.

8. Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен жекелеген зейнетақы төлемдерін алушы бойынша шартты зейнетақы міндеттемелері келтірілген зейнетақы төлемдерінің күтілетін құнына тең.

9. Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен барлық зейнетақы төлемдерін алушылар бойынша шартты зейнетақы міндеттемелері есептеу күніне БЖЗҚ-тан зейнетақы төлемдері тағайындалған барлық жеке тұлғалар бойынша шартты зейнетақы міндеттемелерінің сомасы ретінде есептеледі.

10. Қазақстан Республикасының зейнетақымен қамсыздандыру туралы заңнамасына сәйкес жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын және өзге де түсімдерді, шартты зейнетақы міндеттемелерін және жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарында тиісті қаржы жылына жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдерінің мөлшері туралы мәліметтерді есепке алу, сондай-ақ резервтік қорларды қалыптастыруға арналған шартты зейнетақы шоттарындағы қаражатты есепке алу теңгемен жүзеге асырылады.

11. Жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттары БЖЗҚ-қа жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары аударылатын жеке тұлғалардың тізімі түскен күні ашылады.

12. Шартты зейнетақы шотының құрылымында Қағидалардың қосымшасына сәйкес міндетті деректер қамтылады.

13. БЖЗҚ шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алуды шартты зейнетақы міндеттемелері құнының үлес шамасы ретінде айқындалатын зейнетақы міндеттемелерінің шартты бірлігінің құнын есептеу жолымен жүзеге асырады.

14. Келіп түскен, жеке тұлғаның шартты зейнетақы шотында есепке алуға жатпайтын сомаларды есепке алу үшін келіп түскен күні кредиторлық берешек шоты ашылады (қажет болғанда).

"Анықтағанға дейінгі өзге сомалар" шоты бойынша шартты зейнетақы шоттарына немесе жеке тұлғалардың кредиторлық берешек шоттарына аударуға жатпайтын өзге түсімдерді есепке жазу және (немесе) есептен шығару тәртібі БЖЗҚ-тың ішкі құжатында айқындалады.

15. Мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен жеке тұлғалардың қайтыс болғаны туралы және (немесе) жеке тұлғалардың Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға кеткені туралы растайтын мәліметтер және (немесе) құжаттар алған жағдайда БЖЗҚ-тағы шартты зейнетақы шоты жабылады.

16. БЖЗҚ-та шартты зейнетақы шоты жабылған соң жабылған шартты зейнетақы шотының нөмірі басқа жеке тұлғаның шартты зейнетақы шотына берілмейді.

3-тарау. Резервтік қорларды қалыптастыру және пайдалану, резервтік қорларды есептеу әдістемесі мен құрылымы

17. Резервтік қорлардың құрылымына мыналар кіреді:

1) пайдасына жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары аударылған жеке тұлғалардың әрбір жас когортасы бойынша бөлек қалыптастырылатын резервтік қорлар (бұдан әрі – когорталар бойынша резервтік қорлар);

2) шартты зейнетақы міндеттемелері бойынша резервтік қор.

18. Когорталар бойынша резервтік қорлар жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарынан:

1) мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен жеке тұлғалардың қайтыс болғаны туралы және (немесе) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнет жасына жетпеген жеке тұлғалардың Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға кеткені туралы растайтын мәліметтер және (немесе) құжаттар алған жағдайда. Бұл тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарынан аудару олар зейнет жасының жас когортасына жеткен жылы жүзеге асырылмайды;

2) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнет жасына жеткен жылдың алдындағы күнтізбелік жылдың соңғы күні республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің екі еселенген мөлшері деңгейінде өмірбойғы төлемді қамтамасыз ету үшін қажетті сомадан асатын;

3) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 2) тармақшасына сәйкес жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдерін тағайындау туралы жеке тұлғаның өтінішін орындау күніне республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің екі еселенген мөлшері деңгейінде өмірбойғы төлемді қамтамасыз ету үшін қажетті сомадан асатын қаражатты аудару есебінен қалыптастырылады.

19. Когорталар бойынша резервтік қорлар когорталар бойынша резервтік қорлардың шартты зейнетақы шоттарында есепке алынатын қаражатты Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнет жасының жас когортасына жеткен жылдың алдындағы күнтізбелік жылдың соңғы күні әрбір жас когортасының ішінде жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарына біркелкі бөлу арқылы пайдаланылады. Қағидалардың 18-тармағының 2)

тармақшасына сәйкес когорталар бойынша резервтік қорлардың шартты зейнетақы шоттарына бұрын аударылған жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарына бөлу жүзеге асырылмайды.

20. Қағидалардың 19-тармағына сәйкес қаражаттың қайта бөлінуін ескере отырып, когорталар бойынша резервтік қорлардың ағымдағы құны күнтізбелік жылдың соңына 0 (нөл) теңге болады.

21. Шартты зейнетақы міндеттемелері бойынша резервтік қор:

1) БЖЗҚ-қа "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясынан (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) түсетін жеке тұлғалардың тізімдерінде көрсетілген кезеңдер туралы мәліметтерге сай Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнетақы төлемдеріне құқықтың басталу күніне жиынтығында күнтізбелік алпыс айдан аз жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары аударылған;

2) егер мүгедектік мерзімсіз белгіленген болса, бірінші және екінші топтағы мүгедектер болып табылатын, БЖЗҚ-қа Мемлекеттік корпорациядан түсетін жеке тұлғалардың тізімдерінде көрсетілген кезеңдер туралы мәліметтерге сай Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 2) тармақшасына сәйкес зейнетақы төлемдеріне құқықты іске асыру күніне жиынтығында күнтізбелік алпыс айдан аз жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары аударылған;

3) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайлар басталғанда республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің екі еселенген мөлшері деңгейінде өмірбойғы төлемді қамтамасыз ету үшін қажетті сомадан астам;

4) зейнет жасына жеткен және Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнетақы төлемдеріне құқықтың басталу күнінен бастап күнтізбелік 1 (бір) жыл өткен соң зейнетақы төлемдеріне өзінің құқығын іске асырмаған;

5) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес зейнетақы төлемдеріне құқықты іске асыру сәтіне дейін зейнет жасына жеткен жылы мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен жеке тұлғалардың қайтыс болғаны туралы және (немесе) жеке тұлғалардың Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға кеткені туралы растайтын мәліметтер және (немесе) құжаттар алған жағдайда жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарынан қаражат аудару есебінен қалыптастырылады.

22. Шартты зейнетақы міндеттемелері бойынша резервтік қор:

1) Заңның 31-1-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайлар басталған күні жеке тұлғаның шартты зейнетақы шотындағы қаражат республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің екі еселенген мөлшері деңгейінде өмірбойғы төлемді

камтамасыз ету үшін қажет сомадан төмен болған жағдайда жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарындағы қаражатты толықтыру үшін пайдаланылады. Толықтыру жетпей тұрған айырма сомасына, бірақ Қағидалардың 18-тармағының 2) тармақшасына сәйкес жеке тұлғаның шартты зейнетақы шотынан бұрын есептен шығарылған сомадан аспайтын сомаға жүзеге асырылады;

2) жеке тұлғалардың қайтыс болғаны туралы және (немесе) жеке тұлғалардың Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерге тұрақты тұруға кеткені туралы қате алған жағдайда жеке тұлғалардың өтініші бойынша бұрын есептен шығарылған қаражат сомасына жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарына аудару үшін;

3) Қағидалардың 21-тармағының 4) тармақшасына сәйкес жеке тұлғалардың өтініші бойынша бұрын есептен шығарылған қаражат сомасына жеке тұлғалардың шартты зейнетақы шоттарына аудару үшін пайдаланылады.

23. Қағидаларда реттелмеген шартты зейнетақы міндеттемелерін есепке алу және қалыптастыру мәселелері БЖЗҚ ішкі құжаттарына сәйкес реттеледі.

Шартты зейнетақы
міндеттемелерін
есепке алу және қалыптастыру,
резервтік қорларды
қалыптастыру және пайдалану
қағидаларына, резервтік
қорларды есептеу әдістемесі
мен құрылымына
қосымша

Шартты зейнетақы шотының құрылымында мынадай міндетті деректер қамтылады:

A BBBBBB CC DD ..., мұнда:

A	- зейнетақы жарнасының түрін белгілеу	1-цифр	Зейнетақы жарнасының түрін білдіреді, мұнда "4" - жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары.
BBBBBB	- баланстық шот нөмірі	2, 3, 4, 5, 6, 7-цифрлар	Шоттар жоспарының шотын білдіреді.
CC	- өңір (облыс) коды	8, 9-цифрлар	Өңір (облыс коды) - "00" цифрлары
DD	- БЖЗҚ коды	10, 11-цифрлар	БЖЗҚ коды - "00" цифрлары.